

บรรณานุกรม (Bibliography)

เอกสารต้น

(Primary Sources)

- "คำแนะนำภิกษุสามเณรวัคควรรณีเวศวิหาร". คำหนักจกนทร์, วัคควรรณีเวศวิหาร, 12 ธันวาคม
ร.ศ. 125 (พ.ศ. 2449). คำแนะนำเรื่องเล่าเรียน
- "จดหมายเทศุรชกาลที่ 3". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอขาว. เลขที่ 31. สำเนา
รายการวาดควยการปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพน จ.ศ. 1193 (พ.ศ. 2374).
- "จดหมายเทศุรชกาลที่ 3". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอขาว. เลขที่ 31/ ก.
สำเนารายการวาดควยการปฏิสังขรณ์วัดพระเชตุพน จ.ศ. 1193 (พ.ศ. 2374).
- "จดหมายเทศุรชกาลที่ 3". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอขาว. เลขที่ 25.
พระกระแสรบสั่งเรื่องกรสอบพระปริยัติธรรมที่วัดมหาธาตุ จ.ศ. 1203
(พ.ศ. 2384).
- "จดหมายเทศุรชกาลที่ 3". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอขาว. เลขที่ 34/ ข. 3.
พระราชดำรัสสั่ง ทรงขอขมาโทษแก่พระสงฆ์ราชาคณะ จ.ศ. 1212 (พ.ศ. 2393).
- "จดหมายเทศุรชกาลที่ 3". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอขาว. เลขที่ 34/ ค.
พระบรมราชโองการ ระเบียบสงฆ์หมณา จ.ศ. 1212 (พ.ศ. 2393).
- "จดหมายเทศุรชกาลที่ 3". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอขาว. เลขที่ 37. กระแสร์
พระราชปรารภ พระสงฆ์หมณาแหวกออก
- "จดหมายเทศุรชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไทยคำ. เส้นกินสอขาว. เลขที่ 52. คำแห่ง
พระสังฆราช

- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 80. แต่งตั้ง
และเลื่อนตำแหน่งขุนนางและสมณศักดิ์ จ.ศ. 1213 (พ.ศ. 2394).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 107. พระบรม
ราชโองการ เรื่องบำรุงคณะพุทธศาสนาและพระราชกณะอันคัม จ.ศ. 1216
(พ.ศ. 2397).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 110. พระราช
ปฎิธานิ์สถาภพระราชาคณะ เรื่อง ทรงตั้งพระราชาคณะฎีกาพระสงฆ์สามเณร
จ.ศ. 1216 (พ.ศ. 2397).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 64. สมณสาสน์
ส่งมาแต่ลังกา จ.ศ. 1225 (พ.ศ. 2406).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 13. จดหมายว่า
กรมหมื่นบวรวิงษ์ฯ จะเสด็จไปกับพระสงฆ์ จ.ศ. 1227 (พ.ศ. 2408).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 148. พระบรม
ราชโองการ เรื่องปฏิสังขรณ์พระปฐมเจดีย์ จ.ศ. 1228 (พ.ศ. 2409).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 193.
ตั้งขุนนางแลสมณศักดิ์ จ.ศ. 1228 (พ.ศ. 2409).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 345. พระบรม
ราชโองการ เรื่องกราบทูลกรมหมื่นบวรวิงษ์ฯ และพระราชาคณะวัดบวรฯ.
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 486. พระสงฆ์ไทย
ไปลังกา

- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 263/4.
สถาปนากกรมพระบรมวงษ์ กรมพระเทเวศร์ และอื่น ๆ อีก
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 263/6.
หมายกำหนดการจารึกพระสุพรรณบัฏเลื่อนกรมพระปวเรศเป็นกรมสมเด็จพระ
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 48 เรื่อง
อาราธนาพระเถรานุเถระ พระราชาคณะ พระปริยัติ ชำระพระไตรปิฎกให้ถูกต้อง
จ.ศ. 1230 (พ.ศ. 2411).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 2646.
สถาปนากกรมพระบรมวงษ์ จ.ศ. 1236 (พ.ศ. 2417).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 263/11.
ประกาศสถาปนาพระองค์เจ้านุชนาคเป็นกรมหมื่นวชิรญาณ จ.ศ. 1243
(พ.ศ. 2424).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 263/7.
ประกาศเลื่อนกรมพระปวเรศฯ เป็นสมเด็จพระเจ้า จ.ศ. 1253 (พ.ศ. 2434).
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 2647.
สถาปนาเลื่อนกรมพระบรมวงษ์และกรมพระบำราบฯ
- "จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5". หอสมุดแห่งชาติ. สมุดไต่คำ. เส้นกินสองขาว. เลขที่ 2648.
จารึกพระสุพรรณบัฏ เลื่อนกรมพระปวเรศฯ เป็นกรมสมเด็จพระ จ.ศ. 110
(พ.ศ. 2434).

"จดหมายเหตุของพระอมรวิภักขิตสมัย (เกิด) วัชรมนนิवास ถวายแด่ สมเด็จพระสุทนต์ราชินี
สมเด็จพระสังฆราชเขมร". วันอาทิตย์ ขึ้น 14 ค่ำ เดือน 10 ปีชวด พ.ศ. 2409.
(นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม กรุณาให้พิมพ์)

"จดหมายเหตุสยามไสย". หอสมุดแห่งชาติ. เล่ม 2 แผ่น 6 วันพุธ เดือน 11 แรมค่ำ 1 ปีมะแม
เบญจศก 1245 (พ.ศ. 2426).

"พระมติปรารภการครองจีวรของภิกษุของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส".
คำหนักจันทร์, วัชรนิเวศวิหาร, 1 กันยายน 2456.

"พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทูล พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ
ปวเรศวริยาลงกรณ์". วันพุธ ขึ้น 13 ค่ำ เดือน 4 ปีกุน จ.ศ. 1238 (พ.ศ. 2419).
นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม กรุณาให้พิมพ์

"พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทูล พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ
ปวเรศวริยาลงกรณ์". วันพฤหัสบดี แรม 4 ค่ำ เดือน 9 ปีชวด จ.ศ. 1238
(พ.ศ. 2419). นายณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม กรุณาให้พิมพ์

"พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทูล พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่น
วชิรญาณวโรรส". คำหนักจันทร์, วัชรนิเวศวิหาร, เรื่องจัดการศึกษาในหัวเมือง
24 กรกฎาคม ร.ศ. 117 (พ.ศ. 2441).

"พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทูล พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่น
วชิรญาณวโรรส". คำหนักจันทร์, วัชรนิเวศวิหาร, ฉบับที่ 59. 11 สิงหาคม
ร.ศ. 122 (พ.ศ. 2446).

"พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แจ้งความแก่พระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์".
คำหนักจันทร์, วัชรนิเวศวิหาร, ที่ 44/1156, 27 มีนาคม ร.ศ. 130
(พ.ศ. 2454).

"ระเบียบแห่งการแสดงความเคารพของภิกษุ ของสมเด็จพระมหาสมณะ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส".

คำหนักจันทร์, วัดบวรนิเวศวิหาร, 17 สิงหาคม พ.ศ. 2458.

"ลายพระหัตถ์ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว, หอสมุดแห่งชาติ. ฉบับที่ 44/1. 19 พฤศจิกายน ร.ศ. 117

(พ.ศ. 2441).

"ลายพระหัตถ์ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว". คำหนักจันทร์, วัดบวรนิเวศวิหาร, ที่ 176. 15 พฤศจิกายน ร.ศ. 118

(พ.ศ. 2442).

"ลายพระหัตถ์ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส แจ้งความแก่พระยาวุฒิการบดี".

คำหนักจันทร์, วัดบวรนิเวศวิหาร. 22 ตุลาคม ร.ศ. 120 (พ.ศ. 2444).

"ลายพระหัตถ์ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ถึงพระครู สิงหนุราจารย์ เจ้าคณะเมือง
สิงหนบุรี". คำหนักจันทร์, วัดบวรนิเวศวิหาร, ที่ 39/325. 22 ตุลาคม ร.ศ. 120

(พ.ศ. 2444).

"ลายพระหัตถ์ พระเจ้าน้องยาเธอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว". หอสมุดแห่งชาติ. ฉบับที่ 81/1. 14 พฤศจิกายน ร.ศ. 122

(พ.ศ. 2446).

"ลายพระหัตถ์ สมเด็จพระมหาสมณะ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แจ้งความแก่พระยาวิสุทธีสุริยศักดิ์".

คำหนักจันทร์, วัดบวรนิเวศวิหาร. ที่ 71/178. 10 มีนาคม ร.ศ. 130

(พ.ศ. 2454)

"ลายพระหัตถ์ สมเด็จพระมหาสมณ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส แจ้งความแก่พระยาวิสุทธีสุริยศักดิ์".

คำหนักจันทร์, วัดบวรนิเวศวิหาร, ที่ 109/261. 11 ตุลาคม ร.ศ. 131

(พ.ศ. 2455).

- "ลายพระหัตถ์ สมเด็จพระมหาสมณะ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว". หอสมุดแห่งชาติ. ฉบับที่ 155. 29 สิงหาคม ร.ศ. 129 (พ.ศ. 2453).
- "พระราชหัตถ์เลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทูล สมเด็จพระมหาสมณะ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส". หอสมุดแห่งชาติ. ฉบับที่ 155/1. 31 สิงหาคม ร.ศ. 129 (พ.ศ. 2453).
- "ศิลปากร, กรม. กองจดหมายเหตุ. ศ. 1, เล่ม 3, เลขที่ 104 เรื่องกฎหมายพระสงฆ์
- _____ .ศ. 5, เลขที่ 31 แจ้งความกระทรวงธรรมการแผนกศึกษาธิการ เรื่องตั้งหมวกกุฎราชวิทยาลัย, 23 กุมภาพันธ์ 2436.
- _____ .ศ. 10, เลขที่ 5 จดหมายเหตุรัชกาลที่ 5 เรื่องตั้งกรมหมื่นวชิรญาณวโรรส เป็นเจ้าคณะใหญ่
- _____ .ศ. 12, เล่ม 2, เลขที่ 13 ลายพระหัตถ์พระเจ้านองยาเชอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, ร.ศ. 119 (พ.ศ. 2443).
- _____ .ศ. 12, เล่ม 4, เลขที่ 37 รายงานตรวจจัดการคณะกรรมการพระศาสนาและการศึกษาในมณฑลนครสวรรค์ ร.ศ. 119 (พ.ศ. 2443).
- _____ .ศ. 12, เล่ม 5, เลขที่ 46 รายงานตรวจจัดการคณะกรรมการพระศาสนาและการศึกษาในมณฑลพายัพ ร.ศ. 119 (พ.ศ. 2443).
- _____ .ศ. 12, เล่ม 6, เลขที่ 59 รายงานตรวจจัดการคณะกรรมการพระศาสนาและการศึกษาในมณฑลอีสาน ร.ศ. 119 (พ.ศ. 2443).
- _____ .ศ. 20, เลขที่ 1 ความพระสงฆ์เลพระสงฆ์อัคริกรม
- _____ .ศ. 12, เล่ม 1, เลขที่ 10 ลายพระหัตถ์พระเจ้านองยาเชอ กรมหมื่นวชิรญาณวโรรส ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 18 สิงหาคม ร.ศ. 118 (พ.ศ. 2442).

เอกสารรอง
(Secondary Sources)

หนังสือภาษาไทย

กรมการศาสนา. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เล่ม 1.
พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2505.

_____ . สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส เล่ม 2.
พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2505.

คณะรัฐมนตรี . ประมวลพระนิพนธ์ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
ประวัติศาสตร์ - โบราณคดี. พระนคร : โรงพิมพ์ศิวพร, 2514.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. วัดสมอรายอันเป็นนามวารราชาธิวาส.
พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2499, (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานถวาย
พระเพลิงพระบรมศพ สมเด็จพระศรีสวรินทิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า
ณ เมรุทองสนามหลวง วันที่ 22 เมษายน 2499).

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. วิจารณ์เรื่องจกหมายเหตุความทรงจำ,
โดย กรมหลวงนรินทรเทวี. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2482. (พิมพ์แจก
เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมเจ้าหญิงอัมพรสมาน กิติยากร ณ
เมรุวัดราชาธิวาส วันที่ 24 มีนาคม 2482).

เชวง พันธุ์จันทร์. พระพุทธศาสนาใน 25 ศตวรรษ. พระนคร : โรงพิมพ์เสียงเชียงใหม่, 2500.

ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร. พระพุทธศาสนาในศรีลังกา. พระนคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช-
วิทยาลัย, 2508.

ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม. กรมสมเด็จพระปรมาธิบดีศรีโอรส. พระนคร : วัฒนาพานิช, 2505.

- คำร้องราชานุญาต, สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. ความทรงจำ. พระนคร : โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2495.
- _____ . ชุมนุมพระนิพนธ์ภาค 1. พระนคร : โรงพิมพ์เจริญธรรม, 2494.
- _____ . ตำนานคณะสงฆ์. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2466.
- _____ . ตำนานพระพุทธรูปเจดีย์. พระนคร : โรงพิมพ์ศรีนคร, 2503. (พิมพ์พระราชทานในงานพระศพสมเด็จพระสังฆราชเจ้า กรมหลวงวชิรญาณวงศ์ ณ พระเมรุวัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 26 เมษายน 2503).
- _____ . เที่ยวเมืองพม่า. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2489. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพเจ้าพระยาพิชัยญาติ (ตัน บุนนาค) พ.ศ. 2489).
- _____ . ประวัติฐานพระสงฆ์สยามวงศ์ในลังกาทวีป. พระนคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหารบก, 2457. (พิมพ์แจกในงานพระศพ พระสัมพันธวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพรรณราย พ.ศ. 2459).
- _____ . ประวัติบุคคลสำคัญ. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2493.
- _____ . ประวัติวัดมหาธาตุ. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2461.
- _____ . ประวัติอริยสงฆ์วัดมหาธาตุ. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2486. (พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระวันรัต (เขมจารี) วัดมหาธาตุ ณ สุสานหลวงวัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 15 พฤศจิกายน 2486).
- _____ . พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 5. พระนคร : โรงพิมพ์จำลองศิลป์, 2507.
- _____ . มูลเหตุแห่งการสร้างวัดในประเทศไทย. พระนคร : โรงพิมพ์อำนวยการพิมพ์, 2502. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพขุนเอกกิจสาร และนางบุญเกิด อุตวิเชียร ณ เมรุวัดอภัยทายาราม วันที่ 9 พฤษภาคม 2502).

คำร้องราชานุกาพ, สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. แสดงบรรยายพงศาวดารสยาม. พระนคร : โรงพิมพ์
อักษรนิติ, 2490. (พิมพ์ช่วยในงานฌาปนกิจศพ นางบุญ เรื่องพิเศษ ณ วัดไตรมิตร
วันที่ 1 ธันวาคม 2490).

พิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1. พระนคร :
โรงพิมพ์พระจันทร์, 2478. (ทรงพระกรุณาโปรดให้พิมพ์พระราชทานแจกในงาน
พระราชทานเพลิงพระศพ พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ ที่พระเมรุ
วัดเทพศิรินทราวาส, 2478).

..... . พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3. พระนคร : โรงพิมพ์
ศรีหงส์, 2477. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพมหาอำมาตย์โท พระยา
ไพบูลย์สมบัติ (เดช บุณนาค) ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 25 พฤศจิกายน 2477).

..... . พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 4. พระนคร : โรงพิมพ์
พระจันทร์, 2477. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงธรรมสารเนติ
(อบ บุณนาค) ณ เมรุวัดประยูรวงศาวาส วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2477).

ทิพโกษา-พระยา. ประวัติสมเด็จพระสังฆราชมหาสังฆปริณายก. พระนคร : โรงพิมพ์
กรุงเทพบรรณาการ, 2482.

ธรรมทาส พานิช. พุทธศาสนาสัพทัญชัญ. พระนคร : โรงพิมพ์พิมพ์พิมพ์มหาวิทยาลัย,
2491.

เชียมหาราชเจ้า, พระบาทสมเด็จพระ. ปฐมวงศ์ (บรมราชชนกจักรีวงศ์).
พระนคร : โรงพิมพ์หนังสือไทย, 2470.

นริศรานุกิตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยา และคำร้องราชานุกาพ, สมเด็จพระนเรศวรมหาราช.
สาส์นสมเด็จพระเจ้า 3. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2493. (พิมพ์ในงานพระราชทาน
เพลิงศพ มหาอำมาตย์โท พระยาศรีธรรมมาภิบาล (เจิม บุญยรัตพันธุ์) ณ เมรุวัด
มกุฏกษัตริยาราม วันที่ 16 กรกฎาคม 2493).

นริศรานุกิตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยา และคำทรงราชานภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา.

สาส์นสมเด็จพระเจ้า 4. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2499.

_____ . สาส์นสมเด็จพระเจ้า 22. พระนคร : โรงพิมพ์จักร, 2499.

(พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพหม่อมหลวงหญิงประคัม อิศรเสนา ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2499).

นักเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เรียงความเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว 5

พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2467.

นักเรียนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เรียงความเรื่องพระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงได้ทรง

บำรุงพระนครอย่างไรบ้าง. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2472.

บริติชมิวเซียม กรุงลอนดอน. พระราชพงศาวดารกรุงสยาม. พระนคร : ก้าวหน้า, 2507.

ปวเรศวรวิद्याลกรณ, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. กรรมวิภาคภษา. พระนคร :

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2458.

_____ . กลอนกาพย์เรื่องเสด็จไปเมืองนครศรีธรรมราช. พระนคร : โรงพิมพ์

โสภณพิพรรฒธนากร, 2468.

_____ . โคลงเรื่องพระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2468.

_____ . พระปรารภเรื่องแปลจตุราภยสัง. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร,

2464.

_____ . ลิลิตพงศาวดารเหนือ. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนคร : โรงพิมพ์ไทย, 2451.

_____ . สุดทิวทัศน์วิธาน (วิธีกำหนดคัมพระสุคต). พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏ-
ราชวิทยาลัย, 2504 (พิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศลในงานพระราชทานเพลิงศพพระพรหมมุนี
(สุวจาเถระ) ณ เมรุวัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 29 มิถุนายน 2504).

ประชากรจักรจักร, พระยา. พงศาวดารโยนก. พระนคร : ชูสิน, 2498.

ประชุมกลอนนิราศต่าง ๆ ภาคที่ 1 : นิราศสุนทรภู่ 4 เรื่อง. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณ-
พิพรรฒชนากร, 2465.

ประชุมจารึกวัดพระเชตุพนเดิม 1 : จำพวกความเรียง. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒชนากร,
2472. (พิมพ์ในงานพระศพ พระวิมาดาเชอ กรมพระสุทธาสินีนาฏ ปิยมหาราชปดิวรัด
พ.ศ. 2472).

ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 : (พ.ศ. 2405 - 2411). พระนคร : โรงพิมพ์เหรียญทองการพิมพ์,
2511. (พิมพ์ถวายในงานพระราชทานเพลิงศพพระมหาโพธิวงศาจารย์ อินทโชตเถระ ณ
เมรุหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 9 พฤศจิกายน 2511).

ประชุมพระราชโพนธ์ในรัชกาลที่ 4 ภาคปกิณณะภาค 1. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2493.
(สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์พระราชทานในงานพระศพ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพวงสร้อยสอางค์ ณ พระเมรุทองสนามหลวง พ.ศ. 2493).

ประชุมพระราชปจฉาภาคที่ 4 : พระราชปจฉาในรัชกาลที่ 3. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒ-
ชนากร, 2465. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพท้าววนิดาวิจักษ์ (เหม สุจริตกุล)
ณ พระเมรุทองสนามหลวง พ.ศ. 2465).

ประชุมพงศาวดารภาคที่ 1. พระนคร : โรงพิมพ์กองการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล, 2499.
(พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นาวาโท พระศรีการวิจิตร (ช้อย ชลทรัพย์)
ณ เมรุวัดพระศรีมหาธาตุ วันที่ 10 พฤษภาคม 2499).

ประชุมศิลาจารึกภาคที่ 1 : จารึกกรุงสุโขทัย. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2500.
(พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพคุณหญิง สีน ภักดีนรเศรษฐ ณ สุสานหลวง
วัดเทพศิรินทราวาส พ.ศ. 2500).

ประพันธ์ ศรีนรงค์. ความเป็นมาของพุทธศาสนาในเมืองไทย. พระนคร : คลังวิทยา, 2500.

ประวัติวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม. พระนคร : โรงพิมพ์กัณฑ์ประคิษฐ์, 2497. (พิมพ์แจกเป็นที่ระลึกในงานประชุมเพลิงศพ คุณแม่เฝ้าถ้อย ยุกยูนรณ ฌ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 13 มกราคม 2498).

พระเชตุพนวิมลมังคลาราม, วัด. กรมสมเด็จพระปรมาธิบดีศรีโนรส. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2506.

พระบรมราชโองทานในรัชกาลที่ 5. พระนคร : เอกศิลป์การพิมพ์, 2507. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นายเฝ้าถ้อย เอี่ยมสุวรรณ ฌ เมรุวัดสัคนาดปริวัตร ชลบุรี วันที่ 4 เมษายน 2507).

พระประวัติสมเด็จพระสังฆราชสมัยรัตนโกสินทร์. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรอมอักษร, 2503. (คณะศิษยานุศิษย์ พิมพ์นอมเกล้าฯ ถวายในวันประสูติ สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก วันที่ 27 พฤษภาคม 2503).

พระพจนวิลาศ (อนัน). ทำเนียบสมณศักดิ์. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2455.

พระเพทราชา, สมเด็จพระเจ้า. อุทิศธรรมปัดหัว. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2464. (พิมพ์แจกในงานปลงศพพระอาจารย์ฉิมวงศ์สมาธิวัตร (ห้วง เมี้ยว) วัดมิ่งกรมฉลวาศ เจ้าคณะสงฆ์ภาคที่ ๑๓ พ.ศ. 2464).

พระพุทธรูปอาจารย์, สมเด็จพระเจ้า. ราชโองทานชก. พระนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, 2450. (พิมพ์แจกอุทิศกุศลให้แก่พระยาโองวาทวรกิจ (แก่น เป็รียน)).

พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ตั้งแต่ พ.ศ. 2417 - 2453). พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2458.

พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขา. พิมพ์ครั้งที่ 6. พระนคร : โรงพิมพ์ศิวิล, 2511. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานบรรจุศพคุณพ่อไต้ลง พรประภา ฌ สุสานศรัทธาวิภา ชลบุรี วันที่ 4 กันยายน 2511).

พระราชพงศาวดารเหนือ. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยเซม, 2501. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ มหาเสวกเอก เจ้าพระยาศรีพิพัฒน์รัตนโกษาธิบดี (ม.ร.ว. มุลดการากร) พ.ศ. 2501).

พระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร. รวมครั้งที่ 4. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2473.

พระอมรโมลี วัดบวรนิเวศวิหาร. การปกครองคณะสงฆ์โดยย่อ. พระนคร : โรงพิมพ์มหา-มกุฏราชวิทยาลัย, 2480.

พินาน แจมจรัส (ผู้รวบรวม). ชุมนุมจดหมายเหตุฝรั่งในเมืองไทย. พระนคร : โรงพิมพ์ไทยสัมพันธ์, 2510.

พูนพิศมัย คีตกุล, ม.จ. หนึ่ง. ควรเผยแพร่พระพุทธรูปอย่างไร. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2498. (ปาฐกถาทรงแสดงที่พุทธสมาคมฯ วันที่ 4 มิถุนายน 2498).

รอง ศยามานนท์. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2495. (พิมพ์เป็นที่ระลึกในงานฉลองวันครบหกสิบปีของกระทรวง วันที่ 1 เมษายน 2495).

รอง ศยามานนท์, คำเนียร เลขะกุล, และวิลาสวงศ์ นพรัตน์, ประวัติศาสตร์ไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา. พระนคร : โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2515.

รายชื่อบุคคล. แปรจาก จากกสิลาภักดิ์ยานี, โดยพระมหาวิชาธรรม (เรื่อง เปรียญ). พระนคร : โรงพิมพ์ไทย, 2455. (พิมพ์ช่วยในงานพระศพพระสาสนโสภณ (อ่อน) และพระธรรมราชาวุฒิก (แสง)).

ราชสกุลวงศ์. พิมพ์ครั้งที่ 8, แก้ไขเพิ่มเติม. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2512. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายสนั่น บุญยศิริพันธ์ ณ สุสานหลวง วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ 7 มกราคม 2512).

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. กถามรรค. พระนคร : โรงพิมพ์
บำรุงนุกุลกิจ, 2468.

_____ . กรรมกิลตศกถา. พระนคร : โรงพิมพ์ศรีสุภัทก์, 2468.

_____ . ขราวาสธรรม. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2455.

_____ . ตำนานวัดบวรนิเวศวิหาร. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2465.

_____ . เทศนา. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรนิติ, 2475. (จอมพลสมเด็จเจ้าฟ้า
กรมพระนครสวรรค์วรพินิต โปรดให้พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นายพันเอก
ม.จ. สมบูรณ์ศักดิ์ เกษมสันต์ ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม พ.ศ. 2475).

_____ . ธรรมเนียมสำหรับวิชาขบชา. พระนคร : โรงพิมพ์กรุงเทพฯ เคลลิเมต์, 2458.

_____ . นิกายและเถรประวัติ. พระนคร : โรงพิมพ์สามมิตร, 2457.

_____ . พระธรรมเทศนา. พระนคร : โรงพิมพ์สุภการจำรูญ, 2453.

_____ . พระธรรมเทศนาหังสชาดก. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2452.

_____ . พระประวัติศรีสเลกา. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2467.
(พิมพ์แจกในงานฉลองโรงเรียนมนุษยนาควิทยาทาน เดือนสิงหาคม 2467).

_____ . พระรัฐประศาสน์. พระนคร : โรงพิมพ์บำรุงนุกุลกิจ, 2451.

_____ . ระยะทางสมเด็จพระมหาสมณเจ้าฯ เสด็จตรวจการคณะสงฆ์มณฑลฝ่ายเหนือ.
พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2505.

_____ . วินัยฆ เฒ 1. พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2472.

_____ . วินัยฆ เฒ 3. พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2503.

วิชิตวงษ์ วุฒิไกร, เจ้าพระยา. ตำนานพระอารามและทำเนียบสมณศักดิ์. พระนคร : โรงพิมพ์
ไทย, 2457.

เวลลา, เอฟ. วอลเตอร์. แผ่นดินพระนั่งเกล้า. แปลจาก Siam Under Rama III, โดย
นิจ ทองโสภิต. พระนคร : สมาคมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.

เสงี่ยม คุมพवास. สมเด็จพระสังฆราชสมัยจักรีวงศ์. ชนบุรี : เทพนิมิตรการพิมพ์, 2508.

เสถียร ลายลักษณ์. และคนอื่น ๆ (ผู้รวบรวม). ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 1 กฎหมาย
ตราสามดวง (ตอน 1). พระนคร : โรงพิมพ์เคลิเมนต์, 2478.

สภาการศึกษาหม่อมกุฎราชวิद्याลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์. ประมวลพระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระยาวชิรญาณวโรรส การคณะสงฆ์. พระนคร : โรงพิมพ์ศรีศิววรรณ, 2514.

----- . ประมวลพระนิพนธ์ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
พระธรรมเทศนา. พระนคร : โรงพิมพ์หม่อมกุฎราชวิद्याลัย, 2514.

----- . ประมวลพระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
พระประวัติ. พระนคร : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, 2514.

----- . ประมวลพระนิพนธ์สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
พระราชหัตถเลขาหลายพระหัตถ์. พระนคร : โรงพิมพ์พุทธอุปถัมภ์การพิมพ์, 2514.

----- . ประมวลพระนิพนธ์ สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส
ลายพระหัตถ์เกี่ยวกับการศึกษา. พระนคร : โรงพิมพ์หม่อมกุฎราชวิद्याลัย, 2514.

สมมตอมรพันธ์, พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระ และคำทรงราชานุภาพ, สมเด็จพระกรมพระยา.

เรื่องตั้งพระราชคณะผู้ใหญ่ในกรุงรัตนโกสินทร์. พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒ-
ชนากร, 2466.

สันต์ ท. โคมลบุตร (ผู้แปล). เล่าเรื่องกรุงสยาม. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2506.

แสง มนวิฑูร (ผู้แปล). จินกาลมาลีปกรณ์. พระนคร : โรงพิมพ์มิตรนราการพิมพ์, 2510.

แสงโสม เกษมศรี, ม.ร.ว. และวิมล พงศ์พิพัฒน์. ประวัติศาสตร์สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3. พระนคร : มิตรนราการพิมพ์, 2515.

หนังสือที่ระลึกถึงรอบ 100 ปีแห่งวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และวันเสวยราชย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร : โรงพิมพ์พระจันทร์, 2511.

หนังสือ Court ข้าราชการเดิม 1. พระนคร : โรงพิมพ์ไท, 2466. (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงศ์ กรมพระยาภาณุพันธุวงศ์วรเดช โปรดให้พิมพ์ในงานฉลองพระชันษา เมื่อปีฉลู พ.ศ. 2466).

หมอ ปลัดเด. อักษรวิธานศัพท์ พ.ศ. 2416. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.

เอกสารจัดการศึกษาในรัชกาลที่ 5. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511. (อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ นางสาวพิณ วัชโน ณ เมรุวัดประยูรวงศาวาส วันที่ 12 มิถุนายน 2511).

อรุณี โกมลวรรณะ (ผู้รวบรวม). เจ้าฟ้ามงกุฎแห่งกรุงสยาม. พระนคร : แพร่พิทยา, 2507.

หนังสือภาษาอังกฤษ

Bangkok Calendar. Bangkok : The Press of the American Missionary Association, 1863.

Le Bar, Frank M. Laos its people its society its culture.
New Haven : Hraf Press, 1959.

Bowring, Sir John. The Kingdom and People of Siam Vol. I.
London : John W. Parker and Son, West Strand, 1857.

The Committee of the Public Moral Development. Messages and Report on the State of Buddhism in Thailand. Bangkok : Karn Sasana Press, 1952.

Dhaninivat Prince, His Highness, Kromamun Bidyalahh.
A History of Buddhism in Siam. Bangkok : Asia Foundation, 1960.

Graham, W.A. Siam : A Handbook of Practical, Commercial, and Political Information. London : De La More Press, 1959.

Griswold, A.B. King Mongkut of Siam. Bangkok : Siam Society, 1961.

Moffat, Abbot Low. Mongkut the King of Siam. New York : Cornell University Press, 1962.

Sasana Sophana, Phra. The Maxims of the Sangharaja of the Thai Sangha.
Bangkok : Mahamakutrajaavidhayalaya Press, 1957.

- Schechter, Jerrold. The New Face of Buddha : Buddhism and Political Power in Southeast Asia. Tokyo : John Weatherhill, INC, 1967.
- Smith, Donald Eugene. Religion and Politics in Burma. New Jersey : Princeton University Press, 1965.
- Vajirananvaroros, Prince. Upasampadavidhi. Bangkok : Mahamakutrajavidhayalaya Press, 1936.
- Vella, Walter F. Siam Under Rama III 1824 - 1851. Germany : J.J. Augustin Gluckstadt, 1957.
- Wales, Quaritch H.G. Ancient Siamese Government and Administration. London : Bernard Quaritch, Ltd., 1934.
- Wells, Kenneth E. Thai Buddhism : Its Rites and Activities. Bangkok : Bangkok Times Press, 1839.
- Wood, W.A.P. Consul in Paradise. Great Britain : The Camelot Press Ltd., 1965.

วารสารภาษาไทย

พระคำรัสของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, ศุภนิตร,

16 (สิงหาคม, 2514), 14 - 6.

พระสาสนโสภณ. "การปกครองคณะสงฆ์ : ว่าด้วยบทบาทพุทธศาสนากับสังคมไทย,"
สังคมนิเวศน์ปริทัศน์. ฉบับพิเศษ 4 (สิงหาคม, 2506), 19 - 30.

วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยา. "ธรรมเนียมบวช",

วชิรญาณ, ฉ. 1 (เมษายน, 2438), 641 - 2, 1182 - 1284.

วารสารภาษาอังกฤษ

Frankfurter, O. "Siamese Missions to Ceylon in the 18th Century,"
Journal of the Siam Society, IV, pt. 1 (June, 1907), 23.

The "History of Wat Phra Jetubon," Journal of the Siam Society,
XLIII, pt. 2 (January, 1956), 185.

Lingat, R. "History of Wat Pavaraniveca," Journal of the Siam Society,
XXVI (April 1933), 91.

Sitsayamkan, Luang. "Some Useful Information on the Buddhist Religion,
as it is Taught and Practised in Thailand", Journal of the
Siam Society, LII pt. 1 (April, 1964), 27.

สิ่งพิมพ์รัฐบาล

"ขออำนาจของคณะสงฆ์ เนื่องจากประกาศตั้งอุปัชฌาย์", ราชกิจจานุเบกษา, 30 (พ.ศ. 2456).

"ประกาศจัดการเล่าเรียนในหัวเมือง", ราชกิจจานุเบกษา, 15 (พ.ศ. 2441).

"พระประวัติพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมสมเด็จพระปวเรศฯ", ราชกิจจานุเบกษา,
9 (พ.ศ. 2435).

"พระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121", ราชกิจจานุเบกษา, 19 (พ.ศ. 2445).

"พระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. 2484", ราชกิจจานุเบกษา, 58 (17 ตุลาคม, 2484),
1391.

"พระราชบัญญัติปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505", ราชกิจจานุเบกษา, 79 (31 ธันวาคม, 2505,
29 - 44.

"ระเบียบจัดแบ่งการศึกษาในหัวเมือง", ราชกิจจานุเบกษา, 10 (พ.ศ. 2436).

"รายงานพระสงฆ์จัดการศึกษามณฑลต่าง ๆ ร.ศ. 118", ราชกิจจานุเบกษา, 16 (พ.ศ. 2442).

"รายงานพระสงฆ์จัดการศึกษามณฑลต่าง ๆ ร.ศ. 119", ราชกิจจานุเบกษา, 17 (พ.ศ. 2443).

หนังสือรายปีภาษาไทย

แถลงการณ์คณะสงฆ์เล่ม 1, พ.ศ. 2456.

แถลงการณ์คณะสงฆ์เล่ม 2, พ.ศ. 2457.

แถลงการณ์คณะสงฆ์เล่ม 3, พ.ศ. 2458.

แถลงการณ์คณะสงฆ์เล่ม 4, พ.ศ. 2459.

แถลงการณ์คณะสงฆ์เล่ม 5, พ.ศ. 2460.

แถลงการณ์คณะสงฆ์เล่ม 6, พ.ศ. 2461.

แถลงการณ์คณะสงฆ์เล่ม 7, พ.ศ. 2462.

ธรรมจักขุเล่ม 1, ร.ศ. 113 (พ.ศ. 2437).

ธรรมจักขุเล่ม 2, ร.ศ. 114 (พ.ศ. 2438).

ธรรมจักขุเล่ม 3, ร.ศ. 115 (พ.ศ. 2439).

ภักดี นิวาส, "สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส", ประวัติครู 2506.

พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506. หน้า 24 - 32.

สมนชาติ สวัสดิ์กุล, ม.ร.ว. "สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส",

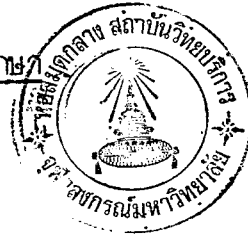
ประวัติครู 2506. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506. หน้า 2 - 8.

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

รุทธิรักษ์ (นามแฝง). "งานมหาสมณานุสรณ์ กรมพระยาวชิรญาณวโรรส", เคล็ดนิเวศ,

28 กรกฎาคม 2514, หน้า 17.

ประวัติการศึกษา

นางสาว นันทนา วัฒนสุข

อักษรศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2511

ประกาศนียบัตรชั้นสูงสาขาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2513

เข้าศึกษาชั้นปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชา

ประวัติศาสตร์ พ.ศ. 2514